

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. november 1

Vasárnap.

XXII. évfolyam. 88. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények. Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendő.

Hirdetmények díja:
4 hasábjas petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések a nyiltterek díja előre fizetendő.

Megoldás?!

(Dsk.) A magyar politika válsága, mely lelkiismeretlen tollak részéről alkotmányválságképen lett feltüntetve, nyugvó pontot nyert gr. Tisza István miniszterelnöki megbízatásával.

Ez az államférfi nyugodt, higgadt. Ha kell: a turbulens elemekkel szemben erős. A meggyőződésben.

Ugy is nyilatkozott, hogy a körülmények kényszerítő hatása alatt vállalkozik legfelsőbb megbízatás folytán kabinetalakításra, csupán azért, mert, hazafias meggyőződése, hogy a korona és nemzet között készülő s mesterségesen fölidézett konfliktust ki kell egyenlitenie. Ez hazafias kötelesség, már pedig a hazafiaság még véraldozatokat is követel.

Hát vérezzék el parlamentileg és most Tisza István! Nem kívánjuk, de megtörténhetik.

Annál jobban fog feltámadni!

A harcmezőn esett el akkor is. A dicsőség homlok-sikján, melynek felkölt napja az alkotmányosság, vezérlő csillaga a szabadelvűség és sötétlő viharfelhői a reakció, a felekezeti villongások.

Hát essék el ott!... Petőfi is azt dalolta, hogy:

„Ott essem el én, a harc mezéjén!”

... Nem eshetik el!

Az ellenzéki tábor is imádkozik a magyar haza javáért. Külömb imádságot nem találhat ki, mint a milyen a miénk.

Hangban lehet kiabálabb, de érzésben nem lehet bensőségtelegebb; szabadsághajlamaiban sem erősebb!

Nem lehet ezélnünk az, hogy a pillanatnyi népkégy hajhászása miatt mesterségesen ellentéteket hajszoljunk. — Sem egyikünknek, sem másikunknak.

A történelem igazat fog adni Tisza Istvánnak, és a hozzá csatlakozóknak is, hogy ezt az utolsó kísérletet a békés kibontakozásra megpróbálták.

De sujtó ítéletével fogja örökre megbélyegezni azokat, a kik a kísérlet sikere ellen bezderkednek.

A beláthatatlan konfliktusok helyébe egy békés megegyezés van följárva.

Jogfeladás nélkül, a mitől az Isten is mentsen!

Am a békülékenységi szellemétől áthatottan, a mit az Isten bőv mértékben árásszon erre a sokszor megpróbált magyar nemzetre!

A szabadelvűpárt értekezlete.

A szabadelvűpárt kilenczese bizottságának programtervezete a katonai kérdésben, ugyszintán a designált miniszterelnök Gróf Tisza István programja szerdán és csütörtökön kerültek a szabadelvűpárt nagygyűlése elé. Erről szóló tudósításunk a következő:

Báró Podmaniczky Frigyes lók az értekezlet megnyitván, Münnich Auril mint a kilenczese bizottság előadója betérjesztí a következő javaslatot:

1. A közös hadsereg jelvényei, melyek ma alkalmazásban vannak, nem felelnek meg az ország

közjogi állásának, — ezért a jelvények kérdése közjogunknak megfelelően rendezendő.

2. A katonai büntető eljárás mielőbb terjesztessék az országgyűlés elé. — A szóbeliségre és nyilvánosságra alapított eljárásnál a magyar állam nyelve érvényesítendő. — Ennek módjait az előterjesztendő törvény lesz hivatva megállapítani.

3. A közös hadseregbeli szolgálati kötelezettség teljesítése körüli törvényes kedvezmények legfelső fokú eldöntése kizárólag a honvédelmi miniszterre bizassék és ezen kedvezmények odaítélése lehetőleg méltányos alapokra fektetessék.

4. Régi törvényekben is ismételtelen kifejezett kívánsága és senki által kétségbe nem vont jogos igénye a magyar nemzethez, valamint a harcok lehetőség fokozása szempontjából eminens érdeke a hadseregnek is, hogy a magyar csapatok magyar tisztokkal láttassanak el és a nemzet fiait a hadsereg vezetésénél megfelelő mértékben érvényesüljenek. Szükségesnek látjuk ennél fogva, hogy:

a) az 1868. évi augusztus hó 11-én kelt legfelsőbb kőzirat értelmében a nem magyar csapatoknál szolgáló magyar honos tsztek magyar csapatokhoz helyeztessenek át;

b) a tisztképzés ügye akként fejlesztessék, hogy a magyar tsztek létszámában mutatkozó hiány fedezésére a magyar csapatoknak magyar tsztekkel való ellátása állandóan biztosítottassék.

E célból magyar ifjak számára fentartott megfelelő számú alapítványi helyek alkotása s amennyiben szükséges, az ország területén elhelyezett új képzőintézetek felállítása, esetleg a honvédség képzőintézeteinek további kiépítése által — annyi magyar ifjunak tisztté való kiképzése biztosítandó, hogy a magyar tsztek száma a hadsereg tisztikarának minden ágazatában azon mértékét érje el, mely a magyar honos legénység számarányának megfelelő.

c) Ugyanazon célból szükséges továbbá az is, hogy a közös hadseregnek az ország területén elhelyezett s lehetőleg magyar honos tsztek vezetése alatt álló tisztképző intézeteiben a tanterv akként

T Á R C Z A.

Kár, kár!

Ahol vele jártam, azt az utat járom,
Borulás az égen, hervadás a tájon.
Elszorul a szívem, köny ül a szememen,
Hogy reid gondolkod hűtlen szerelmosem!
S míg lelkem megtelik érte való gyászszal
Fölöttem nagy lombán tarka varju szárnyal.
S mintha nekem szólna, rekedten károgja,
Kár azért, aki a lánynak bolondja

Kár, kár!

Hess te csunya madár, mit zavarasz te engem
Engedd, hogy a buba elmerüljön lelkem,
Takarodj el innen, hiába ne károgj
Bánatomra vigaszt tetőled nem várok,
Szeretem azt a lányt életemnél jobban
Szeretni fogom míg szívem végsőt dobban.
De a madár, mintha érző szíve vóna
Károgni kezd, mintha azzal védne, óvna:

Kár, kár!

Vértessy Gyula.

Apróságok.

— Emlékek a Székelyföldről. —

Irta: Martzi Ferencz.

I.

Uj ember voltam még a Székelyföldön. Akkoriban kerültem oda. A székely ember, ha idegennel beszél, nagyon alázatosnak, nagyon őszintének mutatja magát, de azért mindig van alattomos gondolata. Éles szeme, kitűnő felismerő tehetsége egy pillanat alatt észre veszi, hogy nem fajabelivel, hanem holmi „jött-ment”-tel van dolga s az ilyet, ha lehet, hamarosan le is szedi a lábáról. Ha sikerül a csel, nemcsak jó nevet rajta, de még a lelke is örül a feletti diadalában, hogy a híres székely ész megint csuffá tett valakit... Engem is kerülgetett a huncutságával, de hamar átláttam a szitán.

Törökbuszát mentem vásárolni a malaczkámnak. Mindjárt a piaczsor elején megszólított a harisnyás atyáfi:

— Hogy vesztegeti ezt a kukoriczát?!

Mondom észre vette, még talán a beszédemről is, hogy idegen vagyok s így hát nem válaszolt egyenesen a kérdésre, hanem fufángos módon először feldicsérte a holmiját. Alig győzte mondani, hogy az

ilyen, meg olyan „fain portéka”, ... hogy minden szemre aranyt ér, hogy nézzem csak jól meg, ... hogy az egész sokadalemben nincs több ebből a fajtából való ...

Mikor pedig látta, hogy egy percze megállította a gondolkozásomat s csakugyan jobban vizsgálgom a kukoriczáját, sunyin hunyorított egyet a szomszédja felé s alázatosan folytatta a beszédét, mondván, hogy nekem, de esakis nekem, mert első vevője vagyok s mert azt akarja, hogy mindig tőle vegyek, hát ide adja hektóját hat bángóért ...

Más ember fiától, az idevalótól, vagy olyantól, a ki már jól ismeri ő kelmét, négyet som mert volna kérni, mert bizony nagyon sok szemét volt abban az „aranyakat érő” vaczakban.

Természetesen mindjárt észre vettem, hogy be akar csapni, hát megfordultam s egy árva szó nélkül elmentem a holmija elől ... Nagyon meglepte a székelyt ez a hirtelen fordulat, ez a nem várt csalódás, de azért feltalálta magát s mégis kifigurázott. Alig mentem pár lépésnyire, utánam szólt:

— Hát megintstálom a tekintetes urat, tán annyit akarná elvinni, mint a mennyit ígért érte?!

A piaczsor másik oldalán cackkiás menyecske árulgatott. Egészséges, piros arcú, tréfás szavú, tüzes szemű. Mozgékony, mint a gyík, eleven, mint az élet. Csupa kíváncsiság az egész f-hőrnőp Kerek,

módosítható, miszerint ez intézetekben a tantárgyak jelentékeny részének tan- és vizsgálati nyelve a magyar legyen, legalább oly mérvben, hogy az ezekben belépő magyar ifjak előmenetelét a tannyelv ne akadályozza s az ezekben kiképzett növendékek a magyar nyelvet teljesen bírják, úgy hogy megfelelő átmeneti idő után magyar honosra nézve a magyar nyelv tudása a tisztí kinevezés kötelező alapfeltétele legyen.

(Gróf Tisza István módosítása:

c) Ugyanazon célból szükséges továbbá az is, hogy a közös hadseregnek az ország területén elhelyezett tisztiképző intézeteiben a tanterv akként módosítható, miszerint az intézetekben a tantárgyak jelentékeny részének tan- és vizsgálati nyelve a magyar legyen, legalább oly mérvben, hogy az ezekben belépő magyar ifjak előmenetelét a tannyelv ne akadályozza s az ezekben kiképzett növendékek a magyar nyelvet teljesen bírják.)

d) Az ország költségén fölláttatandó magyar alapítványi helyek az ország határain kívül csak azon intézeteknél fognak adományoztatni, melyeknek megfelelő intézetek az ország területén nem léteznek. Amint pedig ilyen intézetek az ország területén fölláttatnak, a megfelelő magyar alapítványi helyek ezen intézetekhez fognak áttétetni.

5. A magyar csapatok összes hatóságai a magyar hatóságokkal magyarul levelezzenek.

6. Az 1868. évi XXX. törvényeknek Horvát-Szlavonországra vonatkozó rendelkezései nem érintetnek.

7. Számos és fontos kérdés a véderőtvény revíziója keretén belül lesz megfontolás alá veendő, ilyen mindenek előtt a két éves szolgálat, figyelemmel az ország pénzügyi helyzetére, — továbbá a béke-létszám törvényhozási megállapítása és a póttartalék kontingentálása, valamint az egy éves önkéntesek esetleges második szolgálati évének törlése vagy szabályozása.

8. A hadsereg vezér- és szolgálati nyelvére nézve fennálló jelenlegi állapot a Felsőháznak az 1867-ben elismert alkotmányos fejedelmi jogai alapján tartatott fenn.

Gróf Tisza István módosítása:

8. A párt fenntartja azt az álláspontját, hogy a királynak jogában áll az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadsereg vezér- és szolgálati nyelvét az 1867. XII. t.-cz. 11. §-ában elismert alkotmányos fejedelmi jogai alapján meghatározni.

A miniszterium politikai felelőssége — mint a korona minden tényére — erre is kiterjed és az országgyűlésnek törvényszerű befolyása — mint minden alkotmányos jogra — erre nézve is fennáll.

Ezt az állapotot a törvényhozás, — korona és országgyűlés együtt, — megváltoztathatja.

A szabadelvűpárt az ország ezen jogait hangsúlyozván, a vezér- és szolgálati nyelv kérdését programjába nem veszi fel, mert ezt a nemzet nagy érdekeit érintő fontos politikai okokból kívánatosnak nem tartja.

A kilenczes bizottság programjának előadása után Tisza István szólalt fel. Kijelenti, hogy nem fűz kommentárt az előterjesztett programhoz, csupán megjegyzi, hogy a bizottságot munkájában az vezette, hogy az országot kijuttassa a válságból, hogy a korona és nemzet közötti konfliktus veszélyét elhárítsa és hogy a párt tovább követhesse áldásos produktív politikáját. (Élőnk helyeslés.)

A nyolczadik pont módosítására előadja a következőket: A különbség a kettő között az, hogy az én szövegemben világosan ki van fejezve, hogy ezen kérdés szabályozása a Felsőháznak az 1867-iki törvényekben elismert alkotmányos fejedelmi jogkörébe vág. Azt hiszem, ha a programban teljes precizitással kidomborítjuk a nemzet jogát, érthető a koronának álláspontja, hogy a felségjogokra ugyanúgy reámutassunk. Az eltérés nem is nagy gyakorlati horderejű. Tudom, hogy vannak a pártban más véleményen is, de ez tulajdonképpen jogtörténelmi különbség, theoretikus kijelentés. Gyakorlatilag a két álláspont között nincs semmi eltérés. A képviselőház törvényes befolyását a hadsereg ügyeire ezután is úgy fogja gyakorolni mint eddig, viszont a gyakorlándó jogban nem rejlik veszély a hadseregbe.

Még egy kijelentést tart szükségesnek, mielőtt befejezné beszédét. Az 1867. évi XII. t.-cz. a korona és országgyűlés között megállapított törvény, ez tehát módosítható, vagy megváltoztatható, azonban a mely a közös ügyekre vonatkozik, csak akkor változtatható meg, ha a többi tartományok ugyanezt elhatározzák.

Tisza István beszéde után nagy várakozások közepette Apponyi Albert szólalt fel. Fájdalommal jelenti ki, hogy Tisza módosítását el nem fogadhatja. Mivel pártkérdést csinál a békelétszám és a póttartalékok kontingentálásának kérdéséből, ő és hívei nem maradhatnak ben a pártban.

Szóll Kálmán mint a munkálat legilletékesebb bírása szólalt fel ezután és sorra vette most Tisza módosításait, szembeállítva azokkal a maga ellenvetéseit. A pártra mély benyomást tettek ezek a fejtegetések. Szóll is rámutatott a módosításokkal szemben arra, hogy az érzésének inkább felel meg a változatlan szöveg. De a felségjogi deklarációnál Apponyival szemben a leghatározottabban vitatta, hogy a két szöveg lényege nem eltérő, sőt a Tisza-féle módosítás inkább felel meg azoknak a 67-es politikusoknak, akiknek álláspontja mindig az volt,

hogy az 1867. XII. t.-cz. 11. szakasza a vezényleti nyelvre is vonatkozik.

Szóll Kálmán nagyhatású beszéde befejezésével rámutatott a jogfentartó nyilatkozat államjogi passzusainak nagy közjogi és történelmi jelentőségeire. Viharos, percekig tartó éljenzés követte a nyilatkozatát, melyet azzal végezett, hogy a mainál jobb elérhető megoldást nem szabad kockára tenni az érzésünknek talán jobban megfelelő, de el nem érhető kívánságokért.

Most Ivánka Oszkár beszélt Apponyi álláspontjának megvédésére. Majd Tisza felelt röviden s ezzel az értekezletet csütörtök este befejeztették.

Csütörtökön este elsőnek Gróf Andrássy Gyula szólalt fel. Gróf Andrássy Gyula védi a Tisza módosítását, mert ezek kifejezik a kilenczes bizottság eredeti álláspontját a pártegység biztosítása végett. Apponyi Albert gróf követelményének eleget teendő, változtatták csak meg a program eredeti szövegét. Miután ebből nagyobb baj keletkezik, a korona az Apponyi-féle kompromisz indítványt nem tartja elfogadhatónak, melegen ajánlja a bizottságnak a Tisza módosítását.

A beszéd nagy mozgást idézett elő.

Apponyi régi híve Hodossy Imre, a Tisza módosítása mellett szólalt fel, mivel a program oly tetemes vívmányokat tartalmaz, melyek a módosítások elutasításával veszélyeztetve lennének.

Gróf Tisza tiltakozik az ellen, hogy Apponyi gróf kilépését óhajtáná. Apponyi segítségére nagy sulyt fektet.

Miután még Issekutz Gorovó, Ballagi Géza is pártolták a Tisza javaslatát, s még több szónok beszélt, a vitát péntekre hasztották, hozzátéve, hogy ekkor szavazni kell a kérdés fölött.

Legujabb.

A szabadelvűpárt záróértekezletében Andrássy Gyula, Tisza István, Apponyi, Hieronymi, Szentiványi és Ivánka felszólalásai után egyhangúlag elfogadta a kilenczes bizottság javaslatát Tisza módosításával együtt.

Szentiványi indítványára a volt nemzeti pártiak, Apponyi s Ivánka Oszkár is, kivétel nélkül benmaradtak a szabadelvűpártban. Tisza szép beszédében köszöntö meg Apponyiék és az egész párt támogatását.

formés csipőjén caabitóan imbolygott a fényesre kivasalt karton szoknya... Az új szekérről, meg a mostanában vett lószerszámról is látni lehetett, hogy nem rég került pártá alá.

Meghánnya magát bennem a hamisság s oda szölok neki:

— Hamarabb elkelné az ilyen szép leány, mint a portékát...

Elpirult egy kicsit a dicséreten, vagy talán jobban azért, hogy leányának néztem, mert szép fehér fogait mutogatva hamiskás mosolylyal felelte:

— Asszony vonék már vagy három hónap óta...

— Noakkormeg ennivaló, édes asszonyka vagy... Irigylem az urad állapotját — feleltem én...

Erre aztán nem szólt semmit, hanem még jobban elpirult s édes kacérsággal kezdte kínálni a holmiját...

Nem tudunk megegyezni. Ő négy forint és ötven krajczárt kért a törökbuzájáért én meg csak négyet ígértem. Beszélgetésünk vége aztán az lett, hogy ő nem engedvén a kért árból, én meg nem ígervén többet az első szavammal mondottnál, hát elmaradt a vásár. Másfelé mentem alkudozni.

Ugy délfelé, mikor már oszladozik a sokadalom, hát véletlenül megint a szép asszony felé vetődtem. Még megvolt a törökbuzája. Ugy látszik senkisémet akart többet adni érte. Most is ott állt előtte egy vevő s ugyancsak kérte ez is négy forintért. Nagyobb nyomtaték kedvéért még a pénzt is mutogatta, mint az már öt időktől kezdve szokás az olyanoknál, kik a keresztlevelüket az orrukon viselik.

Az asszony csak rázta rázta szép fejét, jelezvén, hogy nem adja s e közben egész véletlenül megpillantott engem. Mikor szemünk találkozott, egyszerre vidámabb lett s jókedvűen, szinte örömteljesen szólt utánam:

— Tessék hát elvitetni a törökbuzát. Nem kell el másképp, hát oda adom négy forintért... is Inkább legyen az uré, mint a másé... Olyan szépen beszélt velem.

*

Ez is a vásáron történt.

Egyik atyáfinak gyönyörű szép buzája volt. Nagyszemű, tiszta, sárga, mint az arany.

A zsidó hamar megszimatolta a jót s a világért el nem ment volna mellőle... De az árban se-hogyan sem sikerült megegyezniök a tulajdonossal. A székely tudta, hogy mit ér a holmija s látta, hogy a héber is köti magát hozzá erősen — hát nem engedett; a zsidó meg minél olcsóbban szeretett volna hozzájutni s azért nem ígért többet.

Telt az idő, folyt a sok okatlan beszéd... A zsidónak majd kiszáradt a torka, annyit mondott. A székely pedig mosolygott s néha... néha szólt közbe:

— Nem adom alább, nem...

Utoljára is a zsidó unta meg a sok feleselgetést... Kifogyott a türelemből s minthogy nem volt eredménye a sok beszédnek, mert a székely rendületlenül megmaradt a kimondott ár mellett, — hát még meg is haragudott... Egyszerre elvörösödött, izegni, mozogni kezdett s nyomban rá kitört

a vihar: hangos káromkodások és szitkozódások közt kezdte, most már ócsárolni, gyalázni, piszkolni a buzát...

Ha valamit le kell szólni, abban a székely igen nagy mester, de a zsidó most az egyszer túl tett rajtuk.

A méregtől és dühtől reszkető ajkakkal mondta: — Nem is kell már nekem az a buza. Egye meg a fene!... Most látom csak, hogy milyen gazos, milyen töredezett, milyen alávaló, hitvány portéka... Becsületes ember nem is hoz ilyet a piacra stb... stb... Se vége, se hossza nem volt a szitoknak...

A székely csak mosolygott a tehetetlenségében vergődő zsidón, de azért bensőjében felforrasztotta haragját ez a hazug beszéd... Még akkor is mosolygott, igaz, hogy csufondárasan, mikor a zsidó elment, pedig érezte, szent igaznak tudta, hogy többet ma meg nem ígérnek azért a buzáért, mint a mennyiért ez elvitte volna...

Egy jó, tömött félóra múlva megint jön a zsidó. Nehány napszámos is kullogott utána üres zsákokkal. Mikor a szekér mellé érnek, mintha már megvette volna a gabonát, megparancsolja embereinek, hogy töltsék át a buzát...

Erre a merész beszédre kilép a székely a saroglyán mellé s nyugodtan, komolyan, de elszántan mondja:

— Leültöm azt, a ki hozzá nyúl...

— Nő... nő! Hát meggondoltam a dolgot s megadom érte a mit kért, a nyolcz forintot — feleli a zsidó...

— Én is meggondoltam a dolgot s most már

Apponyi újabb felszólalásában kijelenti, hogy támogatni fogja a Tiszakormányt, mert programját azonosnak látja a Széll Kálmánéval; mert az ország békéjét akarja; mert nem akar hozzájárulni, ahhoz, hogy eszméi, melyekért egész életében küzdött, a megvalósulás első stádiumában hajótörést szenvedjenek.

A miniszterium a következőleg alakult meg: Elnök és belügy: Tisza István, pénzügy: Lukács László, honvédelmi: Nyíri Sándor tábornok, Ludovika parancsnoka, földmivelés: Tallián Béla, kereskedelem: Hieronymi Károly, közoktatás: Berzeviczy Albert, igazságügy: Plósz Sándor, horvát: Cseh Ervin, személykörüli valószínűleg Fejérváry.

Az új kormány bemutatkozása szerdán vagy csütörtökön lesz.

Apponyi Albert felkérte Tallián képviselőházi elnököt, hogy a Háznak jelentse be az elnökségről való lemondását, mivel mint a szabadelvűpárt egyszerű tagja, majd a véderőről szóló javaslatok tárgyalásakor küzdeni ohajt elvei mellett.

E szerint a képviselőházban mivel Tallián földmivelési miniszter lett, rövidesen elnököt és alelnököt kell választani.

NAPI HIREK.

— **A honvédségi adlatás Kézdivásárhelyen.** Klobucár Vilmos altábornagy, József főhercegnek, a magyar királyi honvédség főparancsnokának adatlusa, mult csütörtökön Kézdivásárhelyen időzött. Itt időzése alatt beható szemlélt tartott a honvéd laktnyák felett, hogy vajjon azok megfelelő alkalmasok-e a legénység elhelyezésére. A szerzett tapasztalat — megnyugtatótúl irhatjuk — elég kedvező s így azon régebbi idő óta felszínen volt kérdés, hogy Brassóba áthelyezik a mi zászlóaljunkat, többé aggodalomra nem adhat okot.

— **Kinevezés.** A marosvásárhelyi kir. ítélő tábla kézdívasárhelyi Kovács Károly végzett jogászt kinevezte a kir. törvényszékhez joggyakornokká.

— **Temetés.** Nagy részvétellel temették el mult csütörtökön délután Kézdivásárhelyen K. Csizsár

József, kisegítő takarékpénztári igazgatót közügyeinknek is áldozatra kész munkás bajnokát. A város minden rangú és rendű polgársága nagy számban volt képviselve, kivonultak az itteni testületek, intézetek, hivatali hatóságok képviselőin kívül az önk. tűzoltóegyesület és zenekara, melynek tiszteletbeli főparancsnoka, továbbá az árvaház növendékei, mely intézetnek egyik legnagyobb alapítója volt a boldogult. A ref. templomban Szabó Jenő lelkész szép imája s a ref. egyházi dalkör éneke után Bodor Géza alsernátoni esperes tartott eszmedus gyászbeszédet, majd Nagy Gerő énekevező énekelt megható gyászdalt. A temetőben Szabó Jenő imája után az árvaházgyermek nevében Mike Erzsébet búcsút a nemes szívű pártfogótól s azzal elhelyezték a családi sírboltba. Haláláról a gyászoló családon kívül a kisegítő takarékpénztár is adott ki gyászjelentést.

— **Halottak napja.** Hűfőn lesz a halottak napja, mikor mindenki folkéresi sírját s ott kegyellettől áldoz emléküknök. Már szombaton s vasárnap benépesülnek az élőkkel a temetőkerlek s megteszik az első koszületeket a vasárnap esti világításhoz, melyben nálunk rendkívüli pompát, fényt szoktak kifejteni.

— **Az árvaház választmányi ülése.** Az „Erzsébet” árv. leány nevelő-intézet választmánya mult vasárnap népes ülést tartott Gróf Mikes Árminné elnök tapintatos vezetése alatt. A vál. ülés jegyzőkönyvileg mély részvételt fejezte ki Pötsa József főispánnak az intézet egyik legnagyobb jöltevdőjének elhunytá felett s jóváhagyta a temetés alkalmából tett intézkedéseket; a növendékek fölővig tartó gyászt viselnek a nagylelkű pártfogótól. Az 1903—4 ik évi költségvetés elfogadása után megválasztották a nőipariskola tanítójává Nagy Emiliát, s 55 folyamodó közül felvették az intézetbe Gáll Mária és Gáll Terézt Seps-Magyarorszárol, Kovács Idát Baróthról, Deák Ágnes Zágonyból, László Mária Feltorjából és Nagy Linát Zaboláról, utóbbit a Gróf Mikes Árminné alapítványi helyére. Előjegyeztettek felvételre: Jancsó Vilma Kovásznáról, Simon Viktória Bereczkéből, Pakó Julis és Ferencz Anna Szárazpatakról, Kala Vilma és Derzi Anna Kőrispatakról, Rácz Dóra Sepsiszentkirályról, Pakó Mária Kézdivásárhelyről. Az „Erzsébet királyné” alap-ból november 19-én tartandó ünnepélyen 200—200 korona jutalmat fogtak kapni a következő férjhez ment árvák: 1. Hoszsa Mária férjhez Molnár Pál szemlélszné, Fiume. 2. Földi Teréz, férjhez Veipert Ferencz fodrászné Kolozsvár. 3. Fejér Berta, férjhez Farkas Ferenczné. 4. Cseh Mária, férjhez Fejér Mihályné Haraly. 5. Bitai Biri, férj. Perdi Ferencz hentesné Kézdivásárhely. 6. Tölgyes Lina, férj, Kilyén Sándorné. — Kőcszei Domokos torjai birtokosnak 200 korona

alopítványáért, Gróf Mikes Árminnak 3 drb fajmalaczból álló adományáért, a kereskedelmi miniszternek 3 drb Singer-féle varrógépet s Gróf Mikes Árminnak ezek kieszaköléséért halás köszönetet mondott s végül több folyó ügyet intézett el a választmány.

— **Elszámolás és köszönetnyilvánítás.** A kézdívasárhelyi „Tanonez-Outhon” magasztos ezéljaira eddig a következő adományok folytak be: Gróf Majláth erdélyi püspök 100 K. Fejér Lukács négy könyv és 2 K. Dr. Balogh Vendel 1 K. Dávid Antal 1 K. Wertán István 1 K. Tuzson Pál 1 K. Vajna Károly 1 K. Gáspár István 1 K. Koch Sándor 1 K. Asbóth Viktor 2 K. Konez Károly 80 fill. Összesen 111 K. 80 fill. és a főgimn. tanulótól 13 imakönyv. Ezen összegből 11 K. 80 fillért versenydíjak kiosztására és a növendékek oszonájára költöttünk. A szíves adományokéit halás köszönet! Isten áldása legyen munkánk. Kézdivásárhely, 1903. okt. 29. Asbóth Viktor.

— **Tűzvész.** Vészharang jelzése, tűzoltók riadója verte föl nyugalmából Kézdivásárhely lakóit mult szerdán este 9 óra tájban. A város északi része föl nagy tűz terjesztett világosságot s éber tűzoltóink erre futtak meg a riadót. A tűz azonban a város szomszédságában lévő Kézdiszentléleken volt, hol Dani Balázsnak égett el a csüre s mellette egy szalmakazala s ez világított el városunkba is.

— **Országos vásár Kézdivásárhelyen.** Mult hűfőn és kedden volt a baromvásár, szerdán és csütörtökön a kirakó vásár Kézdivásárhelyen. Mindkét vásáron igen nagy volt a kínálat; a kereslet azonban a pénz hiánya miatt azzal nem állott arányban. A országos vásárok állandó alakjai: a zsebtolvajok sem hiányoztak, kisebb lopások történtek is s egy-két parázs-verekezésben sem volt hiány. Sőt egy ifjú óriás s egy liliputi leány is megtisztelte a vásári közönséget, volt is bőven látogatójuk.

— **Elvesztett hivatalos táská.** Balázs Károly kézdíjárasi m. kir. állatorvos a napokban Kézdivásárhely és Alsernáton között levő országúton elvesztette műszeres táskáját, a melyben állatorvosi műszerek, törvénykönyvek és hivatalos iratok voltak. A becsületes megtaláló a tulajdonos részéről illő jutalomban részesül.

— **A magyar ipar vívmánya** gyanánt üdvözölhetjük egyik ismert jó nevű iparosunk, Lichtmann Sándor férfiszabómester (Budapest, VII. Rottenbiller-utca 4/b.) azon lapunk mai hirdetéséi közt olvasható nagyszabású elhatározását, amely eddig páratlanul áll a maga nemében. Ugyanis ez az országiszerte legjobb hírnévnek örvendő férfiszabócézég a magyar ipar minden idegen versenyt felülmúló képességét azzal akarja bebizonyítani, hogy hitelt nyújt minden kereskedőnek, iparosnak, gazdának, bérlőknek, hivatalnokoknak, tanítóknak, jegyzőknek és általában mindenkinek, ki alkalmazásban van, vagy biztos jövedelemmel bír, mérték szerint a legjobb minőségű gyapjuszövetből saját műhelyében készít teljes térföltönyöket vagy télikabátokat, amely épp olyan elegáns, amilyen tartós, ugy, hogy páratlanul előnyösen juthasson hozzá az országban lapunk minden olvasója, aki a hirdetésben foglalt mértékutastást kitöltve a cézégnek beküldi. Ajánljuk ezt a ritka kedvező alkalmat minden olvasónk figyelmébe.

HIRDETÉSEK.

Finomított szesz.

Van szerencsém az érdeklődőknek tudomására hozni, hogy bodolai szeszgyáramban egy

szeszfinomító készüléket

rendeztem be és mátl kezdve finomított szesz, nálam nagyban és kicsinyben mindig kapható.

Bodola (Háromszék megye), 1903. október 21.

Adler Henrik,

(347. 2—3.)

szeszgyáros.

annyiért sem viszi el az ur — felelt a székely Ha olyan rossz ez a gabona, hát hagyja itt! ... Majd akad más gazdája ... Nem egy zsidóból áll a világ

— Ne tréfáljon atyafi! ...

— Nem tréfa ez! Szent igazat beszélek ...

S mig mondta ezt a székely, ugy fénylett, csillogott a szeme a haragtól, mint az éj sötétjében a Katieza bogár pirossága.

Látta a zsidó, hogy elhibázta a dolgot s azért enyhíteni akart rajta:

— Hát legyen nól Adok érte többet, mint a mennyit kért! Kell-e nyolcz forint husz krajczár?!

— Ha száz pengőt fizet az ur, akkor sem adom, felelt a székely fitymálódva ...

S nem is adta ... Valamelyik esikiatyafi vitte el aztán hét ötenért, de az legalább elismerte, hogy ennél szebb buzát régóta nem látott ...

*

Szokása volt az én régi, kedves emlékü igazgatómnak, Kézdivásárhelyen, hogy mindenkit egykét pohár jóféle székely italossal, a ki csak átlépte irodájának küszöbét. Ebben a tekintetben nem tett kivételt senkivel. Mesés hírü vendégszeretete kijuttatta ezt a kedveskedést a teljesen idegennek épen ugy, mint jó barátainak, ismerőseinek.

Egyszer egy idősebb formájú, székely paraszt asszony vetődött be hozzám. Már nem tudom bizonyosan, hogy miért jött. Lehet, hogy munkát, nap-számot kérni, lehet hogy más valamiért.

Az igazgató mindjárt az első pillanatokban, a kölcsönös köszöntések elvégzése után oda ment az „Irodai kellékek” szekrényéhez s kihozott belőle egy üveget, egy poharat s töltött az asszonynak a legjobbféle szilviorumából.

A hölgy eleintán roppant szabadkozott s szörnyen szemérmeskedett. Ugy látszott, hogy még meg is van sértve azért, hogy az igazgató felteszi róla a pálinkaivást ... Lehet, hogy nem akarta magát rossz hírbe keverni, vagy talán félt, hogy majd nem kap munkát, ha részeseknek ismerik s azért sehogyan sem akarta elfogadni a pálinkát. Válgit mondogatta; hogy sohasem szokott effélével élni, hogy nem türi a belseje, hogy még a fajtájában szines itkányos ...

No de hát az az ember még nem született meg ezen a sárgolyóbison, a ki az én említett igazgatóm kínálása elől ki tudott volna térni s az asszony kénytelen, kelleetlen bár, de a nagy unszolásra mégis csak megitta a pálinkát ...

A mint letette a poharat, arcára a meglepetés és jói eső érzés elégedett mosolya ült ki. Ugy látszik, nem számított ilyen finom portékára ...

Az igazgató már készül vissza tenni szekrényébe az üveget s ezen közben hamiskásan kéri:

— Hát jól esett-e néniem?!

Az asszony pedig felelt rá csalafintos czányisággal:

— Meginstálom alásan a tekintetes urat, az első pohárral nagyon jól esett ... Nem tudom, a másodikkal, hogy esnék?!!

*

FÉRFIRUHÁK RÉSZLETRE!

Az egész országban ismert jó munkámmal radikális eszközzel az eddig legyőzhetetlen külföldi és osztrák árut hazánkban kiszorítani és ezzel a magyar ipar versenyképességét és életrevalóságát a magyar közönség előtt bebizonyítani. Beszereztem óriási nagy mennyiségben a legjobb minőségű tartós gyapjuszöveteket fekete, sötétkék, szürke, barna és drapp színben, csikos kockás, pettyezett és sima alappal és ezen szövetből

csak is mérték után

valóban mesteri szabással, a legkitűnőbb kidolgozással szép és tartós bélással és hozzávalókkal készítik a saját férfiszabó műtermében a leggondosabb kivitelben egy teljes férföltönyt (kabát, mellény, nadrág) vagy télikabátot 28 frtert minden kereskedőnek, iparosnak, gazdának, berloknak, hivatalnokoknak, tanítóknak, jegyzőknek és általában mindenkinek, ki alkalmazásban van, vagy biztos jövedelemmel bír a következő feltételek mellett: 12 frt utánvet és a fennmaradó 16 frt

Havi 2 forintos részletekben fizetendő.

Megrendelésnél a mértékvételi utasítás pontosan kitöltve hozzám küldendő vagy egy viselt ruha mintául beküldendő és megírandó, hogy őszi vagy téli szövetből kívánatik-e az öltöny és végül, hogy milyen színű legyen a szövet.

Mintákat nem küldhetek, mert így ezer és ezerszámmra kellene mintákat küldözgetnem és ez nagyon megdrágítaná a ruhák árát és nem is állna módomban a ruhákat ily részletfizetési kedvezményben adni. Kiváló nagy gyakorlatom mellett azonban mindenki reám bízhatja a választást és meg lehet róla győződve, hogy várakozáson felül is minden tekintetben ki fogom elégíteni igényeit, mert kifogástalan urias és divatos ruhát fog kapni és remélem is, hogy állandóan nálam fogja ruhaszükségletét beszerezni.

LICHTMANN SÁNDOR

férfiszabó-mester

BUDAPEST, VII. Rottenbiller-utca 4B.

Utasítás a mértékvételhez.

Férfi sacco öltönyhöz				Télikabát vagy felöltő számára	
A kabát számára	cm.	A mellény számára	cm.		cm.
Háthossza (a gallérvarrástól kezdve, tehát gallér nélkül.)		A mellény hossza (az ing gallér hátsó gombjától kezdve az egész hosszát elől megmérve.)		Háthossza (a gallérvarrástól kezdve az egész hosszát mérve.)	
Hátzélessége (az egyik ujjvarrástól a másik ujjvarrásig mérve.)		A nadrág számára		Hátzélessége (az egyik ujjvarrástól a másik ujjvarrásig mérve.)	
Ujjahossza (a hát ujjavarrástól kezdve egészen a manzsettáig megmérve.)		Külső nadrághossza (a csipőtől kezdve egészen a cipő sarkáig megmérve.)		Ujjahossza (a hát ujjvarrástól kezdve egészen a manzsettáig mérve.)	
Mellbőség (a mellényen át (kabát nélkül) a hóna alatt egészen a mellén és a hátán át megmérve.)		Belső nadrághossza (a lábköz varrástól kezdve egészen a cipő sarkáig megmérve.)		Mellbőség (a kabátban (Sacco) át a hóna alatt egészen a mellén és a hátán át mérve.)	
Hasbőség (a mellényen át a has és a hátán át megmérve.)		Hasbőség (a mellény alatt a has és a hátán át megmérve.)		Hasbőség (a kabátban (Sacco) át a has és a hátán mérve.)	

Elismerő nyilatkozatok.

Dr. Koppel Béla, Bonyha.

A megrendelt ruhát ma kézhez kaptam és teljesen meg vagyok elégedve.

Brezányi István posta táv. s. tiszt. Zsolna.

A mult hóban küldött ruháival nagyon meg voltam elégedve.

Lengyel Gergely, s. jegyző. Szurdok.

A küldött ruhával nagyon meg vagyok elégedve.

Dobosán Antal, körjegyző, Zsuppa.

A megrendelt és megküldött öltönyt nagyon meg vagyok elégedve.

Szalay János, s. jegyző, Hajmáskér.

A ruhát megkaptam és igen meg vagyok elégedve mind a szövettel és mind a szabással.

Fekete Miklós, s. jegyző, Rovno.

A folyó hó 1-én küldött öltözzel teljesen meg vagyok elégedve.

Záhorszky István, lelkes, Bodroköz-Váralja.

A küldött ruhákkal minden tekintetben meg vagyok elégedve.

Farcsady Sándor, jár. utbiztos, Krasznán.

Köszönetem mellett fogad a uram teljes elismerésem a küldött télikabát és öltönyt, melyek kivitel, mint minőségükkel fogva várakozáson felül meglettek.

Nadlicsek János, kir. dohánygy. hiv. T-Roff.

Az öltözetet megkaptam mely teljesen megfelel, úgy a kiállítás, mint pedig a szövet.

Ungár Adolf, jár. m. kir. állatorvos, Hosszuaszó.

A ruha megérkezett, pompásan áll, csinos és elegáns kiállításért fogadja őszinte elismerésem.

Ouciu Vazul, tanító, Bucsum-Szát.

A télikabátot megkaptam, minden tekintetben igen meg vagyok elégedve.

Vass Ferenc, kir. postamester, Ferendia.

A számomra szállított ruhát átvett m, mondhatom, hogy ily árban, ily gyönyörű ruhára nem számítottam! Elismerésem és hálám jeléül a jövőben kiz. Önnek fogok dolgoztatni és minden ismerősömnek ajánlani fogom.

Friedmann Bertalan, áll. tanító, Nagykövend.

Fogadja köszönetemet a jól megcsinált és finom anyagból csinált ruháért

Liszl Domokos, körjegyző, Dkó-Szt Miklós.

A küldött 2 drb télikabátot megkaptam s azokkal teljesen meg vagyok elégedve.

218. 1-1.

URANOS

-K É K

54. 18-20)

ruha-mosáshoz
a legjobb kékítőszert.

Törvényesen védve —
Mosóint. zetekb n, háztartásokban a legkedveltebb ruha-kékítő.

OLCSÓ ÉS FELÜLMULHATLAN!
kis üveg 24 fil ér, tisz. eri mosáshoz el gendő. — 1 n gy üveg 1*30 kor. 1/2 üveg 1 kor.

KAPHATÓ MINDENÜTT!
Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos
gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára

BUDAPEST,
VI., Rózsa-utca 85.

HIRDETÉSEK

olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.